

Klimat- och näringslivsdepartementet

Rådets möte (TTE Energi) den 15 oktober 2024

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Energisektorns bidrag till EU:s konkurrenskraft – uppföljning av rekommendationer i Draghi-rapporten

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet väntas ett åsiktsutbyte om energisektorns bidrag till EU:s konkurrenskraft, som en uppföljning av rekommendationer i den s.k. Draghi-rapporten som presenterades den 9 september och består av två delar. I den ena delen redogörs för utgångspunkter och huvudsakliga utmaningar som EU står inför vad gäller konkurrenskraft. I denna del belyser Draghi framför allt fyra faktorer: bristande innovationskapacitet, för höga energipriser, kompetensbrist – särskilt inom tech-sektorn och

utmaningar med en åldrade befolkning, samt långsam digitalisering. I den andra delen återfinns analys och rekommendationer indelade efter sektorer, däribland energi och energiintensiva industrier. I energiavsnittet anger Draghi två målsättningar för det fortsatta arbetet. Dels behöver energikostnaderna minska för slutanvändare, dels behöver klimatomställningen accelerera genom att använda alla fossilfria teknologier.

Draghi konstaterar att massiva investeringar i fossilfria teknologier kommer att behövas göras under det närmaste decenniet för att kunna möta EU:s ambitiösa klimatmål och samtidigt stärka konkurrenskraften. Ett stort antal förslag presenteras inom områdena naturgas, el och horisontellt. Inom gasområdet föreslås bl.a. storskaliga gemensamma upphandlingar av gas, samtidigt som marknadsåtgärder för att minska volatilitet från spekulationshandel bör vidtas. Inom elområdet föreslås bl.a. förenklingar av tillståndsprocesser och stöd för långsiktiga prisavtal. För elnät förespråkas mer koordinerad planering mellan medlemsstater och att utveckla nya finansieringslösningar, samt ökad EU-finansiering av sammanlänkningar mellan medlemsstater. Bland horisontella förslag finns bl.a. att utveckla en verklig energiunion, att använda skatteåtgärder för att minska energikostnaderna och att främja innovation inom energisektorn.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar rapportens teknikneutrala ansats, där både förnybart och kärnkraft lyfts fram för att möta EU:s ambitiösa klimatmål och stärka Europas konkurrenskraft.

Regeringen håller med om vikten av en välfungerande elmarknad för unionen och välkomnar förslag som bidrar till goda och långsiktiga förutsättningar för att investera i fossilfri elproduktion. Vid sidan av konkurrenskraftiga elpriser anser regeringen att även leveranssäkerhet i elförsörjningen är centralt för den önskvärda elektrifieringen och konkurrenskraftig industri.

Regeringen välkomnar förslaget om mer harmoniserade regler för kapacitetsmarknader och att dessa utvecklas till en naturlig del av EU:s elmarknad. Det kan utgöra ett effektivt verktyg för att minimera snedvridningar på elmarknaden.

Regeringen anser att både nationella och europeiska perspektiv är viktiga för ett effektivt utnyttjande av befintliga elnät och vid planeringen av nya. Det är främst viktigt att utnyttja befintlig infrastruktur mer effektivt och åtgärda flaskhalsar och obalanser inom medlemsländerna. Detta förutsätter rimligt utformade elnätsområden i alla medlemsländer.

Regeringen ställer sig negativ till flera av förslagen om ökad överstatlig styrning av energiområdet. Dessa förslag behöver utvecklas och diskussionen om vilka åtgärder som bör vidtas på medlemsstats- respektive EU-nivå behöver fortsätta framöver. Vidare ställer sig regeringen klart negativ till förslag om finansieringsmodeller och investeringsstöd som föregår förhandlingen av nästkommande MFF eller på annat sätt inbegriper gemensam finansiering av medlemsstater.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Har ej behandlats tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej känt.

Faktapromemoria:

Ej aktuellt.

4. Avvikelse mellan grossistpriser på el

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte.

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet väntas ett åsiktsutbyte om avvikelser mellan grossistpriser på el. Diskussionen föranleds av höga elpriser i sydöstra Europa och tas upp på begäran av Grekland.

Grekland har framfört att grossistpriserna på el i Grekland mer än fördubblats från 60 euro/MWh i april till 130 euro/MWh i augusti, samt att liknande elprisökningar sågs i Bulgarien, Rumänien, Ungern och Kroatien vilket gör det till en regional kris. Orsaker som framförts är bland annat varmt väder, elavbrott och låg nederbörd samt Rysslands invasion i Ukraina och attacker mot Ukrainas energiinfrastruktur.

Prisökningarna på el har skett samtidigt som stora satsningar gjorts på förnybar elproduktion och kolkraftsproduktion minskat. Mot bakgrund av denna utveckling föreslår Grekland åtgärder inom EU som inkluderar en ny satsning på elnätssammanlänknings, en tillsynsfunktion inom EU som kan överse flera marknader samtidigt, en starkare styrning som tar hänsyn till regional påverkan av enskilda medlemsstaters beslut, och särskilda åtgärder för länder som drabbas av Rysslands angrepp på ukrainsk infrastruktur.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar information och analys från andra medlemsstater och EU-kommissionen för en fortsatt diskussion om hur EU:s inre marknad för el fungerar.

Regeringen anser allmänt att en väl fungerande inre elmarknad är en förutsättning för att klara energiomställningen med en ökad elektrifiering, efterfrågan på fossilfri el och konkurrenskraftiga priser.

Snarare än nya åtgärder anser regeringen att det är viktigt att nu genomföra den lagstiftning som redan överenskommit, inklusive revideringen av EU:s elmarknadsdesign förra året.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Har ej behandlats tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej känt.

Faktapromemoria:

Ej aktuellt.

5. Vinterförberedelser 2024/2025

a) Försörjningstrygghet i unionen

b) Energisituationen i Ukraina

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Presentation från EU-kommissionen och Ukrainas energiminister.

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet väntas EU-kommissionen informera om försörjningstryggheten inom EU inför vintern 2024/2025. Dessutom väntas Ukrainas energiminister informera om energisituationen i Ukraina inför vintern.

EU:s försörjningstrygghet bedöms vara god inför vintern 2024/2025. Bland annat uppnådde EU:s medlemsstater 90 procents gaslagerfyllnad redan den 19 augusti 2024, naturgas handlas till lägre priser idag än för ett år sedan och naturgasimporten har diversifierats.

Ukraina har drabbats av omfattande ryska attacker mot sin energiinfrastruktur och har identifierat stora utmaningar inför vintern 2024/2025.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar en uppdatering från kommissionen om försörjningstryggheten inom EU inför kommande vinter samt information från Ukraina om energisituationen i landet.

Regeringen anser att det europeiska beroendet av rysk energi, inte minst fossil energi, snarast möjligt bör upphöra. Alla fossilfria energislag behövs för att klara utfasningen av fossila bränslen.

Regeringens stöd till Ukraina är kraftfullt och långsiktigt. Regeringen kommer stödja Ukraina så länge som det krävs.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Har ej behandlats tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej känt.

Faktapromemoria:

Ej aktuellt.

6. Rapport om läget i energiunionen och uppföljning av genomförandet av REPowerEU-planen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Presentation från EU-kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet väntas EU-kommissionen informera om en rapport om läget i energiunionen och uppföljning av genomförandet av REPowerEU-planen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar informationen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Har ej behandlats tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej känt.

Faktapromemoria:

Ej aktuellt.

Övriga frågor

a) Konferens om geotermisk energi

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

b) Uppdatering om genomförandet av Fit for 55-lagstiftningen.

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från EU-kommissionen.

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

c) Gemensamt uttalande om "Omvandling av Medelhavsregionen till en grön energikorridor" (MED9 energiministermöte) (Cypern, 23 september 2024)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från Cypern

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch